

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BESSON, LUC

Artur și minimoșii / Luc Besson ; trad.: Irina Pricop. -
București : RAO International Publishing Company, 2006
ISBN (10) 973-103-052-2; ISBN (13) 978-973-103-052-4

I. Pricop, Irina Alina (trad.)

821.133.1-31=135.1

RAO International Publishing Company
Grupul Editorial RAO
Str. Turda nr. 117-119, București, România
www.raobooks.com
www.rao.ro

LUC BESSON
Titlul original în limba franceză
ARTHUR ET LES MINIMOYS
© 2002 EuropaCorp – Avalanche Productions –
Apipoulai Prod
© 2002 INTERVISTA
Toate drepturile rezervate
Publicată în limba română de
RAO INTERNATIONAL PUBLISHING COMPANY
prin înțelegere cu agenția literară Agence de l'Est

Ilustrația copertei
Patrice Garcia

Traducere din limba franceză
Irina Pricop

© RAO International Publishing Company, 2005
pentru versiunea în limba română

2006

ISBN (10) 973-103-052-2
ISBN (13) 978-973-103-052-4

Că de n-ar fi nu s-ar povesti

Scrisoarea Irinei-Alina, care știe franțuzește,
către prietenii ei care de-abia învață

Odată cu apariția celor patru volume ale aventurilor lui Artur, un băiețel deștept, curajos, generos, cuminte, în felul lui, pe ecranele din țara noastră va rula și un film de desene animate pentru copii, în care apar toți micii eroi de neuitat, iviți din mintea lui Luc. Citind istoriile aventurilor lor veți afla multe lucruri noi, veți învăța cum să vă jucați, cum și de ce să iubiți animalele, ce e bine și ce e rău, dar mai ales o să faceți haz.

Artur e un băiețel ca toți ceilalți, dar poartă numele unui mare erou legendar, regele Artur, care avea o sabie fermecată. Are o bunică și un bunic extraordinar de înțelept și de umblat, pe care îl cheamă Archi. Deși sînt oameni în toată firea, părinții lui Artur încă mai au, ca și el, multe de învățat. Iar, la sfîrșitul celor patru volume, vor fi, într-adevăr nu numai niște tineri mai înțelepți, ci și niște părinți mai talentați. Printre ei aleargă năuc, dînd toată vremea din coadă, cățelul Alfi, nici mai bun, nici mai rău decît alții, dar care își iubește nespus de mult stăpînul.

Aventurile lui Artur se petrec în grădina și sub grădina casei, în împărăția miniaturală și plină de frumuseți a unui popor de ființe minuscule, minimoșii. Ajungînd din întîmplare la ei, Artur se va împrieteni cu prințesa Selena, frumoasă ca luna de pe cer, și fratele ei, mic-mitul, și de aceea numit Moț(ișor).

Povestind pățaniile lui Artur din vacanțele de vară, Luc nu s-a gîndit nici o clipă să dea lecții de bună purtare, dar... cine are urechi de auzit să audă, iar cine are cap să învețe. Deci, sînt sigură că, după cele patru abecedare ale curajului, ale îndrăzelii, ale generozității, ale ingeniozității, ale dăruirii, ale iubirii pentru bunici, pentru părinți, dar mai ales ale prieteniei, cu toții veți fi mai înțelepți, mai buni, mai cuminiți și mai veseli.

Artur e un copil ca oricare dintre voi, frumușel, vesel, neastîmpărat, plin de idei năstrușnice, dornic de aventură, la vîrsta la care cea mai mare aventură e pasul de la prietenia la cataramă cu un cățeluș la iubirea sfioasă pentru o fetiță frumoasă, orgolioasă și curajoasă. Prințesa Selena va fi spre sfîrșitul cărții mai cuminte, mai chibzuită, mai prietenoasă, la fel de curajoasă, adică mult mai înțeleaptă. Ea și rotofeiu ei frățior Moț învăța că nu întotdeauna să fii cuminte e totuna cu să fii bleg și că nici să fii curajos nu înseamnă să fii imprudent. Învățînd să cîntărească oamenii, faptele și împrejurările, ajutați de înțelepciunea celor mari, cei trei copii vor pași ușor în lumea oamenilor maturi și vor intra mai bine pregătiți în ea.

Sigur că cele patru cărți ale jocurilor, faptelor de vitejie și poznelor premiate cu inegalabile torturi de ciocolată sînt, mai întîi și mai întîi distractive. Dar veți și învăța în același timp și în aceeași măsură. Sînt sigură că nu veți regreta punînd în bibliotecă, alături de alte povești, românești ori din lumea largă, și cele patru cărți în care Artur ajunge să iubească, alături de grădina casei, și alte lumi asemenea alei noastre: a uriașilor bongo-matasalai și a minusculilor minimoși, să facă diferența între frumos și urît, bine și rău, înțelepciune și prostie.

Maltazar Blestematul, un adevărat diavol, al cărui nume vine de la *mal*, cuvînt care în limba franceză înseamnă „rău“, și fiul lui, Întunericitul, un drăcușor care va dezerta hotărît din lumea răului, vă vor arăta, odată cu necazurile pe care li le provoacă propria răutate, cum nu trebuie să fim. Pentru că, e adevărat, e plăcut să faci năzbîtii, dar nu e nici o plăcere să faci rău cuiva. Findcă fiecare dintre noi trebuie să-și dorească să fie bun, generos, vesel, curajos, drept și prietenos.

Dacă la sfîrșitul lecturii vă veți convinge de acest lucru – și eu nu mă îndoiesc de aceasta – înseamnă că Luc și cărțile lui și-au atins scopul. Artur, Selena și Moț, bunicii, sobolii, albinele și alte ființe mici au mai învins o dată răul de pe lume. Iar voi veți fi, cu adevărat, mai buni.

Irina Pricop

Capitolul 1

Ca de obicei, cîmpia șerpua verde, puternic dogorită de soarele neîndurător. Vegheați de cerul azuriu, norișorii de vată erau gata să-nceapă joaca de-a salvatorii.

Ca în toate diminețile lungii vacanțe de vară, de care pînă și leneșele păsărele păreau să profite, cîmpia era frumoasă și nimic nu prevestea teribila aventură ce avea să înceapă.

În mijlocul văii, pe malul rîului, se află o grădiniță și o casă ridicată într-un stil cel puțin ciudat. Vag colonială, în stilul ținutului Brie, e în întregime din lemn, cu o prispă lungă. Într-o latură, lipit de un garaj imens, ce servește mai mult de atelier, se află un rezervor mare în care se strînge apa de ploaie.

Ceva mai încolo, o bătrînă moară de vînt veghează grădina asemenea unui far, vapoarele pîrînd a-și roti aripile doar pentru a ne face plăcere.

Trebuie spus că în acest colțișor de paradis pînă și vîntul suflă cu grație. Dar azi, în căsuța liniștită și uieră vîntul terorii. Ușa de la intrare explodează pur și simplu și o doamnă grăsuță pune stăpînire pe scările de la intrare.

– Artur! strigă ea, gata să-și piardă dinții.

Mami are șaiszeci de ani. E mai degrabă rotunjoară, chiar dacă frumoasa-i rochie neagră, garnisită cu dantelă, are tocmai misiunea de-a ne ascunde acest lucru. Își pune mînușile, își potrivește pălăria și trage cu toate puterile de clopoțel.

– Artur! strigă ea încă o dată, dar nu primește nici un răspuns. Unde s-o fi dus? Dar cîinele? Și el a dispărut? Alfi!

Mami vultuește ca o furtună îndepărtată. Nu-i place să întîrzie. Se întoarce și intră iar în casă.

Interiorul e sobru, dar cu mult bun-gust. Parchetul e bine ceruit, iar dantelele au invadat tot mobilierul, precum iedera ce se cațără pe ziduri. Mami își pune papucii de casă și traversează salonul bodogănind:

– E un cîine de pază excelent, o să vedeți. Cum de m-am lăsat dusă de nas atît de prosteste? Ajunge la scara ce duce spre dormitoare. Chiar mă-ntreb, ce-o fi păzind cîinele ăsta? Nu-i niciodată acasă. La fel ca Artur. Două adevărate vijelii ăștia doi, bombăne ea, deschizînd ușa unei încăperi.

E, desigur, ușa camerei lui Artur, prea ordonată parcă pentru camera unui copil; și asta nici nu-i prea greu, căci jucăriile, cu excepția cîtorva vechi, din lemn, lipsesc aproape cu desăvîrșire.

– Doar n-o fi îngrijorat că bunica aleargă după el toată ziua, se plînge, îndreptîndu-se spre capătul coridorului. Și nici n-am mari pretenții. Să stea locului măcar cinci minute pe zi, ca toți copiii de vîrsta lui, spune, ridicînd ochii spre cer și oprindu-se brusc.

I-a venit o idee. Ascultă casa ciudat de tăcută, apoi începe să murmure în șoaptă :

– Cinci minute de liniște... Unde s-ar putea juca liniștit? Firește, într-un colț... fără să facă zgomot, susură, lunecînd spre capătul coridorului.

Se apropie de ultima ușă, pe care scrie, cu litere gravate pe o plăcuță de lemn: Intrarea interzisă. O deschide ușurel, pentru a surprinde eventuali intruși. Din nefericire, ușa o trădează, scîrțîind slab și deconspirator. Mami se strîmbă, de parcă scîrțîitul ar ieși din propria-i gură. Bagă capul pe „ușa interzisă“.

E un pod mare, amenajat ca un birou, îmbinînd magazinul de vechituri cu atelierul unui profesor ușor sărit. De-o parte și de alta a biroului, se înalță o bibliotecă imensă, plină peste poate cu cărți vechi, legate în piele. Deasupra, o panglică de mătase împodobește o nișă, oferind o enigmă: cuvintele ascund adesea alte cuvinte. Savantul nostru e deci și filosof.

Mami înaintează ușurel în talmeș-balmeșul cu vădite tendințe africane. Aproape peste tot, niște lănci par să fi crescut ca bambușii. O superbă colecție de măști africane acoperă pereții. Sînt splendide, dar una lipsește. În mijlocul zidului, un cui e gol. Mami are acum primul indiciu. Nu trebuie decît să meargă pe urma unor sforăituri tot mai puternice.

Mai înaintează un pic și dă de Artur, întins pe podea, cu fața împodobită de o mască africană, ce-i amplifică sforăitul. Evident, Alfi e lungit lîngă el și, pe sub masca de lemn, bate măsura cu coada. În fața acestui tablou emoționant, Mami nu-și poate reține surîsul.

– Ai putea totuși să răspunzi cînd te strig. Te caut de-o oră, îi spune ea cîinelui, șoptind, ca să nu-l trezească prea brutal pe Artur. Alfi se alintă. Ei, nu-ți mai lua aerul ăsta nefericit! Știi bine că nu vreau să intrați în camera bunicului și să-i umblați prin lucruri, spune ea ferm, înainte de a îndepărta ușor masca de pe chipul lui Artur.

Căpșorul lui de îngerăș ștrengar se ivește la lumină. Mami se topește ca zăpada la soare. E adevărat că, în somn, îți vine să-l mănînci pe acest iepuraș cu pistrui și cu părul ciufulit. Și apoi tare mai e plăcut să vezi nevinovăția odihnindu-se, să-l vezi pe micuț nemișcat și nepăsător. Mami suspină fericită cu ochii la îngerășul care-i umple viața. Alfi mîrîie un pic, mai mult ca sigur din gelozie.

– Ei bine, asta-i! În locul tău, eu m-aș face uitat cinci minute, îi spune. Iar Alfi pare să priceapă sfatul.

Mami pune drăgălaș mîna pe chipul copilului.

– Artur, șoptește ea dulce, dar sforăiturile se întesc. Ridică tonul.

– Artur! tună ea și încăperea îi întoarce ecoul.

Băiețașul se ridică dintr-un salt, amețit, gata să sară la bătaie.

– Ajutor! Mă atacă! Cu toții la mine! Alfi! Formați un cerc! blîguie băiețelul pe jumătate adormit.

Mami pune energic mîna pe el.

– Artur, liniștește-te! Sînt eu, Mami, îi repetă de cîteva ori.

Artur își vine în fire, părăind să-și dea seama unde se află și, mai ales, în fața cui.

– Iartă-mă, Mami... Eram în Africa.

– Asta vād, îi răspunde ea surîzînd. Și a fost plăcută călătoria?

– Formidabilă! Eram cu bunicul, la un trib african. Prieteni de-ai lui, explică el.

Mami încuviințează și intră în joc.

– Eram înconjurați de zeci de lei feroce, ieșiți de nicăieri.

– Dumnezeu! Și ce-ai făcut ca să scapi dintr-o așa situație? se preface Mami neliniștită.

– Eu, nimic, răspunde băiețelul modest. Bunicul a făcut totul. A despăturit pînza cea mare și a întins-o în mijlocul lor.

– O pînză? Ce pînză? întreabă Mami.

Artur s-a ridicat deja și se urcă pe o cutie, ca să ajungă la raftul ce îl interesează din bibliotecă. Ia o carte și o deschide iute la pagina dorită.

- Aici. Vezi? A pictat o pânză întreagă pe care a întins-o în cercul făcut de ei. Astfel, animalele feroce dau roată și nu ne pot găsi. Sîntem ca și... invizibili, se grăbește să zică, satisfăcut.

- Invizibili, dar nu inodori, îi replică Mami.

Artur face pe prostul.

- Ai făcut duș azi-dimineață? adaugă ea.

- Tocmai mă duceam să fac, foarte încîntat, cînd am dat peste cartea asta. E așa de pasionantă, că am uitat, mărturisește băiețelul, răsfoind-o. Uită-te ce desene! Aici e tot ce-a făcut bunicul pentru triburile cele mai neștiute.

Mami privește cu coada ochiului desenele pe care le știe pe dinafară.

- Văd că era mai pasionat de triburile africane decît de al lui, spune amuzată.

Artur s-a cufundat iar în desene.

- Uite-l pe ăsta. Săpase un puț superadînc și inventase un întreg sistem de tuburi de bambus, ca să ducă apa la mai bine de un kilometru.

- E ingenios, dar romanii îl inventaseră cu mult înainte. Se numeau apeducte, îi amintește Mami.

O pagină de istorie ce, se pare, îi scăpase cu totul lui Artur.

- Romanii? N-am auzit niciodată de tribul lor, spune naiv.

Mami nu-și poate reține zîmbetul și profită de situație ca să-și treacă mîna prin părul lui ciufulit.

- E un trib foarte vechi, care trăia în Italia cu multă vreme în urmă, îi explică bunica. Șeful lor se numea Cezar.

- Ca salata? întreabă Artur cu interes.

- Da, ca salata, îi răspunde Mami și surîde iar. Hai, pune-le toate la loc, trebuie să mergem la cumpărături.

- Asta înseamnă că azi nu mai fac duș? se bucură Artur.

- Da, asta înseamnă, că pentru moment nu mai faci duș. O să faci la întoarcere. Hai, grăbește-te! îl îndeamnă bunica.

Artur aranjează metodic cărțile pe care le-a scos, iar Mami pune la loc masca africană. Ce mîndre par toate măștile războinicilor, oferite bunicului în semn de prietenie; le privește un moment, memorînd probabil cîteva aventuri trăite alături de soțul ei, acum dispărut. Pentru cîteva clipe o cuprinde dorul și scoate un suspin adînc, lung ca o amintire.

- Mami, de ce-a plecat bunicul?

Fraza răsună în tăcere, peste dorul bunicii. Ea îl privește pe Artur, postat în fața portretului bunicului, cu casca și ținuta colonială de rigoare. Șovăie, căutîndu-și

vorbele. Așa pățește ori de câte ori o lovește emoția. Se duce la fereastra deschisă și trage aer în piept.

– Tare aş vrea să știu și eu... spune, înainte de a închide fereastra. Și mai zăbovește o clipă, privind curtea prin geamuri.

Bătrînul pitic din grădină îi zîmbește, mîndru instalat la picioarele stejarului impunător ce domnește acolo. Oare cîte amintiri va fi adunat bătrînul stejar de-a lungul vieții? Probabil că ne-ar putea povesti această istorie mai bine decît oricine, dar Mami continuă:

– Își petrecea multă vreme în grădină, lîngă copacul pe care îl iubea nespus. Bătrînul stejar avea, desigur, multe lucruri să-i spună.

Tiptil, Artur s-a instalat în fotoliu, bucurîndu-se de povestea ce începea.

– Parcă îl văd, după căderea serii, cu oceanul, privind la stele întreaga noapte, istorisește emoționată bunica. Luna plină strălucea peste cîmpie. Era minunat. Îl puteam privi ore în șir, dînd roată pasionat ca un fluture momit de lumină. Surîde, revăzînd scena ce i-a rămas în memorie. Apoi buna dispoziție i se risipește ușor, iar chipul i se asprește. În zori, oceanul era tot acolo. Dar el dispăruse. În curînd, se vor împlini patru ani.

Artur e oarecum nelămurit.

– A dispărut așa, fără nici o vorbă, fără să zică nimic? Mami dă încetișor din cap.

– Trebuie că a fost ceva cu adevărat important, ca să dispară astfel, fără un avertisment măcar, spune cu o urmă de zîmbet. Bate din palme, de parcă ar sparge un balon de săpun, ca să rupă vraja. Hai! Întîrziem! Șterge-o și pune-ți o vestuță!

Artur o ia vesel la goană spre odaia lui. Doar copiii mai mici de zece ani pot trece atît de ușor de la o emoție la alta, ca și cum lucrurile cele mai apăsătoare n-ar avea în realitate nici o greutate. Mami surîde la acest gînd, căci ei îi vine uneori foarte greu să treacă peste greutatea lucrurilor, fie chiar și pentru cîteva minute.

Mami și-a aranjat din nou pălăria. Traversează grădina din față și se îndreaptă spre Chevrolet-ul ei pick-truck, mai credincios ca un bătrîn catîr. Artur își pune în goană vestuța și dă automat ocol mașinii, ca un bun pasager. Pentru el, un tur cu această astronavă, demnă de pionierii spațiului, e întotdeauna o aventură.

Mami apasă pe două sau trei butoane și răsucesce cheia, mai greu de urnit decît clanța portierei. Motorul strănută, scuipă, se ambalează, stă pe loc, se înfundă, se desfundă, se enervează și, în cele din urmă, demarează. Artur adoră să audă cum toarce dulce vechiul diesel, asemenea unei mașini de spălat prost montate.

Alfi, cățelul, e foarte departe de toate astea, deci și de mașină. Atît de mult zgomot pentru nimic îl lasă perplex. Mami îi spune: